

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.21.205.81

**Inventaris van het archief van mr.dr. A.L. Wurfbain
(1897-1946) over de periode 1920-1946**

Versie: 25-05-2023

B.J. Meiboom

Nationaal Archief, Den Haag 2004

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Levensloop van Andries Lodewijk Wurfbain.....	7
Wurfbains werk bij de Volkenbond.....	7
Wurfbain in Nederlands diplomatieke dienst.....	8
De historische context van het werk van Andries Lodewijk Wurfbain bij de Volkenbond....	9
Europa en Klein-Azië na 1914, een vluchtige schets.....	9
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	10
De verwerving van het archief.....	10
Inhoud en structuur van het archief.....	11
Inhoud.....	11
Selectie en vernietiging.....	11
Aanvullingen.....	11
Verantwoording van de bewerking.....	11
Ordering van het archief.....	11
Verwant materiaal.....	12
Beschikbaarheid van kopieën.....	12
Afgescheiden archiefmateriaal.....	12
Verwante archieven.....	12
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	13
A. Archief van mr. dr. Andries Lodewijk Wurfbain (1897-1946).....	13
A.1 Persoonlijk leven.....	13
A.1.1 Studies te Utrecht en Genève.....	13
A.1.2 Algemeen.....	13
A.1.3 Sollicitaties.....	14
A.2 Openbaar leven.....	14
A.2.1 Functies bij de Volkenbond.....	14
A.2.1.1 President van een van de subcommissies van de "Commission Mixte d'émigration Gréco-Bulgare", te Griekenland.....	14
A.2.1.2 Secretaris-generaal van de "Commission Mixte pour l'échange des populations Grecques et Turques" te Istanbul.....	15
A.2.1.3 Secretaris-generaal van de "High Commission for Refugees (Jewish and other) from Germany".....	15
A.2.1.4 Gedelegeerde van de Volkenbondcommissie voor de verkiezingen van de Sandjak in Alexandrette.....	16
A.2.2 Functies bij de Nederlandse diplomatieke dienst.....	16
A.2.2.1 Consul honorair te Brussel, België.....	16
A.2.2.2 Consul-generaal te Kaapstad, Zuid-Afrika.....	17
A.2.3 Vrijwillige bemoeienissen met het vluchtelingenvraagstuk in Europa.....	17
A.3 Publicaties en aantekeningen.....	18
A.3.1 Van A.L. Wurfbain.....	18
A.3.2 Van derden.....	19
B. Archief van H.S.B. Wurfbain-Stürup (geboren 1908), 1946-1950.....	21

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Collectie 180 A.L. Wurfbain

Archiefbloknummer:

C27023

Omvang:

88 inventarisnummer(s) 1,00 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands. Een deel van de overige documenten is in het Frans of Engels gesteld.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Mr.dr. A.L. Wurfbain

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Collectie gevormd door mr.dr. Andries Lodewijk Wurfbain tijdens zijn werkzaamheden gedurende het interbellum voor de Volkenbond en als Nederlands diplomaat. Hij hield zich intensief bezig met vluchtelingen op de Balkan en in latere jaren met vluchtelingen uit Duitsland.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Collectie 180 A.L. Wurfbain, nummer toegang 2.21.205.81, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Wurfbain, A.L., 2.21.205.81, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

LEVENSLLOOP VAN ANDRIES LODEWIJK WURFBAIN

1

Andries Lodewijk Wurfbain (roepnaam André) werd geboren in 1897 te Amsterdam als zoon van de bankier Frans Lodewijk Wurfbain en Johanna Constantia Wurfbain-Wurfbain.² Hij groeide op in Luthers gezin. Na zijn eindexamen gymnasium moest hij in militaire dienst wegens de mobilisatie. Hij kreeg een aanstelling als officier bij de huzaren en, zoals toen gebruikelijk was, moest hij zijn eigen paard meenemen.

Na zijn dienstitijd studeerde hij van 1919 tot 1923 Rechten te Utrecht waar hij praeses was van zijn jaarclub (Ibis). Zijn doctoraalscriptie ging over de rol die de raadspensionaris van de Staten van Holland en West-Friesland, Anthonie Heinsius, in de buitenlandse diplomatiek had gespeeld.³

Na zijn studie liep hij stage bij twee banken, de ene in Amsterdam en de andere in New York. In 1924 werd hij aangesteld als procuratiehouder bij de familiebank "Wurfbain en Zoon". Deze functie legde hij neer met ingang van 1926.

Vanaf oktober 1924 tot april 1926 studeerde hij Staatswetenschappen⁴ te Genève waar hij in 1929 promoveerde⁵. In deze stad aanvaardde hij zijn eerste benoeming bij de Volkenbond.

In Lausanne leerde hij Helga Sofia Berta Stürup kennen. Zij werd te Hamburg geboren als dochter van een Venezolaans diplomaat en een Duitse moeder. Alhoewel ze vloeiend Spaans en Duits sprak vertrok ze naar Lausanne om Frans te leren, de diplomatieke taal van die tijd. Ook bekwaamde zij zich in consulaire zaken. Op 12 april 1934 trouwden ze te Genève

In 1936 begon hij aan de studie Arabisch en Instellingen van de Islam aan de Universiteit van Leiden. Deze studie voltooide hij niet.

WURFBAINS WERK BIJ DE VOLKENBOND

A.L. Wurfbain hield zich beroepshalve bezig met vluchtelingen. Na de eerste wereldoorlog waren velen op drift geraakt. Hierdoor ontstonden grote vluchtelingenstromen.

Van 1926-1928 was hij President van een subcommissie van de "Commission Mixte d'émigration Gréco-Bulgare" te Griekenland. Nadien vervulde hij van 1929-1932 de functie van Secretaris-generaal van de "Commission Mixte pour l'échange des populations Grècques et Turques" te Istanboel. Uiteindelijk werd hij in 1933 aangesteld als Secretaris-generaal van het Hoge Commissariaat voor de vluchtelingen uit Duitsland (te Londen). Deze laatste functie vervulde hij tot 1937.

1 Mede gebaseerd op een gesprek met zijn zoon, drs. M.L. Wurfbain te Oegstgeest op 2003-12-30.

2 Deze en andere gegevens zijn afkomstig uit het "Nederlands Patriciaat", uitgave van het Centraal Bureau voor Genealogie, jaargang 44 (1958) p. 372.

3 Inv.nr. 1: "L'activité diplomatique d'Antoine Heinsius."

4 Sciences politiques; door Wurfbain zelf vertaald als Staatswetenschappen. Tegenwoordig aangeduid met Politologie.

5 Inv.nrs. 10 en 11: "L'échange Gréco-Bulgare des minorités ethniques". Het proefschrift is nog in te zien en te lenen bij de bibliotheek van het Vredespaleis te Den Haag.

Van april tot juli 1938 verbleef hij te Syrië als gedelegeerde van de Volkenbondscommissie voor de verkiezingen van de Sandjak van Alexandrette.⁶ Dit was de laatste functie die hij voor de Volkenbond vervulde. Veel landen hadden inmiddels hun lidmaatschap van de Volkenbond opgezegd. Hierdoor verminderde de invloed en dus ook de slagkracht van die organisatie.

WURFBAIN IN NEDERLANDS DIPLOMATIEKE DIENST

In maart 1938 werd hij tot Consul Honorair⁷ te Brussel benoemd en in november van datzelfde jaar volgde zijn benoeming tot adjunct handelsattaché⁸. De laatste functie van zou hij tot 1941 behouden, zij het vanaf juli 1940 vanuit Londen⁹. Na het uitbreken van de tweede wereldoorlog werd het ambassadepersoneel en familie per bus vanuit Brussel naar Bordeaux in Frankrijk geëvacueerd.

De "Berenice", het schip waarmee men naar Engeland zou reizen was overvol en vertrok zonder hen. Aan boord van het schip was onder andere de dichter Hendrik Marsman. Tijdens de overtocht werd het schip op 21 juni 1940 getorpedeerd in het Kanaal. De echtgenote van Marsman en de chef-kok van het schip waren de enige overlevenden.

Doordat men niet had kunnen inschepen, reed de bus met het geëvacueerde personeel verder via Spanje naar Lissabon. Hier ging men aan boord van een schip dat betrokken was geweest bij de evacuatie uit Duinkerken en daar ook nog alle sporen van toonde. Alhoewel het schip tweemaal werd gebombardeerd, kwam het veilig in Schotland aan. De familie Wurfbain reisde naar Londen. De nog jonge kinderen gingen daar naar school. Wegens de onophoudelijke bombardementen (Battle of Britain) werden de scholen geëvacueerd en kwamen de kinderen tijdelijk op een geïmproviseerde kostschool in Cambridge.

Mevrouw Wurfbain meldde zich bij de Union of Woman Volunteers" en Wurfbain zelf werd "air raid warden" in de Londense wijk Highgate waar de familie woonde. Hun buurman was Sir Alexander Fleming, ontdekker van de penicilline.

Op 1 september 1941 werd Wurfbain Consul in Algemene Dienst te Londen.

In maart 1944 werd hij benoemd tot Consul-generaal op persoonlijke titel¹⁰ te Kaapstad, Unie van Zuid-Afrika. Met zijn interesse voor en kennis van het Midden-Oosten ging zijn voorkeur uit naar standplaats Jeruzalem. Hij werd echter de meest geschikte kandidaat geacht om Van Swinderen in Kaapstad op te volgen. De familie Wurfbain vertrok dus naar Schotland om vandaar met de "City of Chester" in een konvooi van 60 schepen naar de Azoren te varen. Vandaar volgde het schip een zigzagkoers (om onderzeeboten te mijden) naar Kaapstad. Zes weken na vertrek uit Schotland arriveerde de familie in de nieuwe standplaats. Hier werd eerst een huis in Rondebosch gehuurd maar later werd het 18de eeuwse Kaapse huis "Waterhof" gekocht. Dit huis was gelegen tegen de helling van de Tafelberg.

In Kaapstad organiseerde Wurfbain naast zijn reguliere werk, veel geldinzamelingen voor het in 1939 te Pretoria opgezette fonds "Nederland in Nood". Dit fonds ondersteunde Nederlandse gezinnen, waarvan vader of zoon(s) opgeroepen waren voor militaire dienst en deelname aan de oorlog. Voor deze gezinnen viel de bestaanszekerheid weg, omdat er geen bron van inkomsten meer was.

6 Sandjak: een bestuursdepartement. In dit geval in Syrië.

7 Nationaal Archief: Nederlands Gezantschap/Nederlandse Ambassade in België (en Luxemburg), 1839-1954 (1961); en daarbij gedeponeerde archiefbescheiden, 1924-1954, toegang 2.05.43, KB van 11 maart 1939 no 1088 inv.nr. 428.

8 KB 9 november 1938 nummer 113.

9 NA, Archief van het Consulaat-Generaal in Londen (Groot-Britannië), 1814-1949, 2.05.15.03, inv.nr. 460 (alfabetische volgorde).

10 KB 9 maart 1944 nr. 12.

In juni 1946 wilde de minister van Buitenlandse Zaken Wurfbain alsnog in aanmerking laten komen voor standplaats Jeruzalem. Wurfbain verongelukte echter een maand later. Hij was een ervaren alpinist die uiteraard ook de Tafelberg wilde beklimmen. Tijdens een beklimming op zondag 28 juli 1946 trok hij zich op aan een stuk rots, dat afbrak¹¹. Ten gevolge van de opgelopen verwondingen overleed hij nog diezelfde dag. Hij werd 49 jaar.

DE HISTORISCHE CONTEXT VAN HET WERK VAN ANDRIES LODEWIJK WURFBAIN BIJ DE VOLKENBOND

EUROPA EN KLEIN-AZIË NA 1914, EEN VLUCHTIGE SCHETS.

Om inzicht te krijgen in het archiefmateriaal van mr.dr. Andries Lodewijk Wurfbain is het zinvol om inzicht te hebben in de geschiedenis van Europa in de eerste twee decennia van de 20ste eeuw. Een kort overzicht.

In 1914 brak de Eerste wereldoorlog uit. Duitsland, Oostenrijk-Hongarije (de dubbelmonarchie), Bulgarije en Turkije (de Centralen) bevochten vrijwel alle Europese landen (behalve het neutrale Nederland), het Britse Gemenebest en de Verenigde Staten van Amerika (de Geallieerden). In het kielzog van deze oorlog brak de Russische Revolutie uit en in 1917 veranderde Tsaristisch Rusland in de Unie van Socialistische Sovjet Republieken. De wereld stond in vuur en vlam. Schattingen gaan uit van een totaal van 8,5 miljoen doden en 21 miljoen gewonden.

Het verdrag van Versailles markeerde het definitieve einde van de eerste wereldoorlog. Het verdrag regelde de bestraffing niet alleen van Duitsland maar ook van haar bondgenoten: Oostenrijk-Hongarije, Bulgarije en Turkije (voorheen het Ottomaanse Rijk).

Duitsland moest de volgende gebieden overdragen: Elzas-Lotharingen aan Frankrijk, Eupen en Malmedy aan België, Noordelijk Sleeswijk aan Denemarken, Hultschin aan de nieuw ontstane staat Tsjecho-Slovakije en West-Pruisen, Posen en Boven Silezië aan het weer ontstane Polen. Het Saargebied, Danzig (Gdansk) en Memel kwamen onder controle van de Volkenbond

Oostenrijk-Hongarije moest twee vredesverdragen tekenen: Oostenrijk het Verdrag van Saint Germain en Hongarije het Verdrag van Trianon. Beide landen verloren terrein aan aanpalende landen: het nieuwe Tjecho-Slowakije ontstond hieruit. Andere grote delen land gingen naar Polen, Roemenië en Joegoslavië. Een deel van Oostenrijk werd overgedragen aan Italië.

Turkije moest als laatste land het Verdrag van Sèvres tekenen. Hierdoor verloor zij veel in Europa gelegen land. De Arabische delen die onder Turks beheer hadden gestaan kwamen onder mandaatbeheer van de Volkenbond. Syrië en Libanon kregen een Frans mandaat. Irak, (Trans)Jordanië en Palestina kwamen onder Brits mandaat.

Door deze verdragen kwam de kaart van Europa en klein Azië er dramatisch anders uit te zien. Met name op de Balkan en in het voormalige Ottomaanse Rijk kwamen grote vluchtelingenstromen op gang.

In dit klimaat ontstond de Volkenbond op 10 januari 1920. Nederland was een van oorspronkelijke lidstaten. Alhoewel de Amerikaanse president Woodrow Wilson de aanzet gaf tot het opzetten van de Volkenbond traden de Verenigde Staten van Amerika nimmer tot deze organisatie toe.

De Volkenbond diende de onafhankelijkheid en territoriale integriteit van staten te waarborgen. De Volkenbond beschermde ook de rechten van minderheden binnen die staten.

11 In 1936 beschreef hij in een artikel in "de Berggids" een soortgelijk ongeluk. Zie inv.nr. 67.

In de aanloop naar de tweede Wereldoorlog verloor de Volkenbond haar slagkracht. Tal van landen zegden hun lidmaatschap op en de Volkenbond leed een kwijnend bestaan. In 1948 werd de organisatie opgeheven. Haar opvolger is de Verenigde Naties.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Het archief is altijd in het bezit geweest van de familie Wurfbain. Het archief werd in 2001 door drs. M.L. Wurfbain, oudste zoon van mr.dr. A.L. Wurfbain geschonken aan het Nationaal Archief.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is door schenking verworven.

Inhoud en structuur van het archief

INHOUD

Het archief is ontstaan door de werkzaamheden van de jurist en politicoloog mr.dr. A.L. Wurfbain. Vlak na het ontstaan van de Volkenbond trad hij in haar dienst (1923). Vlak voor het begin van de tweede wereldoorlog verliet hij de Volkenbond en trad in Nederlandse diplomatieke dienst.

Het archief geeft in grote lijnen de geschiedenis van Europa weer in de jaren 1920-1940, het interbellum. Het vertelt over de toenemende invloed van de Volkenbond vlak na de eerste wereldoorlog en de tanende invloed en machteloosheid aan het eind van de jaren dertig. Het archief geeft een beeld van de inzet om vluchtelingen te helpen en vluchtelingenstromen in te dammen. Tot 1939 zijn stukken te vinden die hierover vertellen; hetzij beroepshalve hetzij in een nevenfunctie (kinderen Blass¹²).

Het archief is afkomstig van een Nederlands jurist en politicoloog die zijn werkzame leven doorbracht in internationale kring. Voor bestudering van dit archief is kennis van Frans en Engels noodzakelijk.

SELECTIE EN Vernietiging

In overleg met de heer M.L. Wurfbain zijn alle dubbelen vernietigd.

AANVULLINGEN

Er worden geen aanvullingen verwacht.

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

Het archief werd aangetroffen in een verhuisdoos. Er was sprake van enige rudimentaire ordening, in enkele mappen en enveloppen met opschrift. In de sociale kring waar Wurfbain uit voort kwam, was Frans de taal van studie en diplomatie. Dit is bijvoorbeeld terug te vinden in de in het Frans geschreven doctoraalscriptie van Wurfbain. Bij de Volkenbond waren Engels en Frans de twee officiële talen. De titels van de stukken zijn overgenomen uit de taal waarin deze oorspronkelijk gesteld zijn.

ORDENING VAN HET ARCHIEF

Bij de ordening is het gebruikelijke schema voor persoonsarchieven toegepast. De stukken zijn ingedeeld naar persoon en naar vervulde functies.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

AFGESCEIDEN ARCHIEFMATERIAAL

- Archives de la Société des Nations
- Bibliothèque de l'Office des Nations Unies à Genève
- Bureaux B. 328-332
- Palais des Nations
- CH-1211 Genève 10
- Suisse

VERWANTE ARCHIEVEN

Archieven van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, berustend bij het Nationaal Archief:

2.05.43 - Nederlandse Gezantschap / Nederlandse Ambassade in België (en Luxemburg), 1839-1954 (1961); en daarbij gedeponeerde bescheiden, 1924-1954

2.05.15.03 - Consulaat-Generaal in Londen (Groot-Brittannië), 1814-1949

2.05.125 - Inventaris van de Nederlandse Vertegenwoordiging in het Buitenland; Zuid-Afrika, Consulaat-Generaal Kaapstad 1938-1956

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

A. ARCHIEF VAN MR. DR. ANDRIES LODEWIJK WURFBAIN (1897-1946)

A.1 PERSOONLIJK LEVEN

A.1.1 STUDIES TE UTRECHT EN GENÈVE

1	Doctoraalscriptie voor zijn studie rechten aan de Rijksuniversiteit Utrecht: "L'activité diplomatique d'Antoine Heinsius", getypt, met handgeschreven bijlage.
1923	1 stuk en 1 katern
2-6	Collegedictaten van zijn studie staatswetenschappen te Genève.
1923-1930	5 omslagen
2	Dictaat: Cours d'histoire économique, Prof. Babel, 1923-1924	
3	Dictaat: Cours d'histoire économique, Prof. Babel, 1924	
4	Dictaat: Les ateliers nationaux	
5	Dictaat: Histoire de la 1ère et 2ème Internationale	
6	Dictaat: Cursus zonder titel betreffende geschiedenis van de arbeid	
7	Examenreglement universiteit van Genève.
1927	1 katern
8	Aantekeningen ten behoeve van proefschrift in de staatswetenschappen.
[1928-1929]	1 pak
9	Kladversie van proefschrift.
[1928-1929]	
10	Proefschrift : "L'échange Gréco-Bulgare des minorités ethniques", getypt.
1929	1 deel
11	Proefschrift: "L'échange Gréco-Bulgare des minorités ethniques", getypt en met correcties.
1929	1 deel
12	Geschreven commentaar op het proefschrift, door N.N.
[1929]	1 stuk
13	Feliciteatiebrief van (onleesbaar).
1930-08-21	1 stuk
A.1.2 ALGEMEEN		
14	Stukken van huishoudelijke aard.
z.d.	1 omslag
86	Groepsfoto ."De groote rijpartij".
1916-10-05	1 stuk

- 81** Portretfoto's van A.L. Wurfbain, 2 exemplaren.
1932-04 3 stukken
- 84** Foto van een huwelijk in Istanbul.
[1929-1932] 1 stuk
- 82** Carte topographique du Massif du Mont Pelvoux (Ecrins), meerkleurendruk met
afmeting van 95 x 71 cm, schaal 1:40.000.
1874 1 stuk
Wurfbain was een door de jaren heen getraind alpinist. Deze kaart is naar alle waarschijnlijkheid
gebruikt voor het thuis voorbereiden van de beklimming van de Mont Pelvoux.

A.1.3 SOLLICITATIES

- 15** Curricula vitae.
1897-1938 1 omslag
De curricula zijn in drie verschillende talen geschreven. Het Franse c.v. is aanwezig in klad, concept en
nette versie tot en met 1930. De Engelse c.v. is alleen in het klad en gaat tot en met oktober 1936. De
Nederlandse c.v. is ook in klad, concept en nette versie aanwezig en vermeld als laatste zijn
werkzaamheden in Syrië. Er werd geen c.v. aangetroffen dat ook zijn diplomatieke carrière beschrijft.
- 16** Sollicitatiebrieven in klad, concept en net in het Frans, Engels en Nederlands.
1931-1939 1 omslag
- 17** Ontvangen brieven van diverse personen die op persoonlijke titel advies gaven over
vacatures en sollicitaties.
1931-1939 1 omslag
- 18** Aanbevelingsbrieven: originelen en afschriften.
1927-1933 1 omslag
De afschriften van deze aanbevelingsbrieven heeft A.L. Wurfbain zelf laten vervaardigen, een nota
hierover werd aangetroffen. Deze nota is te vinden in inv.nr. 14. De aanbevelingsbrieven zijn
afkomstig van: A.C. le Corfe, 1927-12-27; H. Anderson, 1930-07-17; M. Rivas Vicuña, 1931-04-15;
Onleesbaar, 1931-04-29; H. Holstad, 1932-04-13; H. Anderson, 1933-07-17.

A.2 OPENBAAR LEVEN

A.2.1 FUNCTIES BIJ DE VOLKENBOND

A.2.1.1 PRESIDENT VAN EEN VAN DE SUBCOMMISSIES VAN DE "COMMISSION MIXTE D'ÉMIGRATION GRÉCO-BULGARE", TE GRIEKENLAND

- 19** Woordelijk verslag van de Commission Mixte d'émigration Gréco-Bulgare: Comité
Bareme, procès-verbaux des séances.
1925-12-23 - 1926-02-15 1 pak
- 20-22** Besluitenlijst van de Commission Mixte d'émigration Gréco-Bulgare: Décisions
prise par la commission mixte depuis sa fondation.
1920-1926 3 pakken
- 20** Volume I, A t/m E, met inhoudsopgave
- 21** Volume II, F t/m G, met inhoudsopgave
- 22** Volume III, H t/m Z, met inhoudsopgave
- 23** Rapport: Exposé sur la mission et les travaux de la Commission Mixte d'émigration

Gréco-Bulgare.
1929-05

1 pak

A.2.1.2 SECRETARIS-GENERAAL VAN DE "COMMISSION MIXTE POUR L'ÉCHANGE DES POPULATIONS GRECQUES ET TURQUES" TE ISTANBUL

- 24** Nota, considérations générales relatives à l'échangeabilité et la non-échangeabilité: Convention de Lausanne.
1923-01-30 1 omslag
- 25** Besluitenlijst, recueil des decisions de la commission mixte, mis à jour.
1924-04-10 1 stuk
- 85** Foto, staatsieportret van Manuel Rivas Vicuña.
1932-01-16 1 stuk
Manuel Rivas Vicuña was een Chileense afgevaardigde bij de Volkenbond. Hij heeft ook zitting gehad in de "Commission Mixte pour l'échange des populations Grecques et Turques". Hij heeft het aangeboden uit vriendschap, bij vertrek van Wurfbain uit Istanbul.

A.2.1.3 SECRETARIS-GENERAAL VAN DE "HIGH COMMISSION FOR REFUGEES (JEWISH AND OTHER) FROM GERMANY"

- 88** Benoemingsbesluit tot secretaris-generaal van de High Commission for Refugees (Jewish and other) coming from Germany.
1933 2 stukken
Een exemplaar in het Engels en een exemplaar in het Frans.
- 26** Diverse publicaties van "Société des Nations: Office Nansen pour les réfugiés: Communiqué à l'Assemblée, le Conseil et aux Membres de la Société.
1933-1937 1 omslag
- 27** Financiële jaarverslagen.
1933-1935 1 omslag
- 28** Brochure: Rapport of the Third meeting of the Governing Body of the High Commission for Refugees (Jewish and Other) coming from Germany.
1934-11-01 / 1934-11-02 1 katern
- 29** Notitie. Points to be taken up soon in connection with the appeal.
1936-02-07 1 stuk
Getypte notitie, met handgeschreven het woord "Confidential"
- 30** Agenda van de Conference on Refugees, gehouden in de London School of Economics.
1936-05-20 1 stuk
- 31** Verslag van het International Christian Committee for German Refugees. Intergovernmental conference concerning the legal status of refugees; held in Geneva.
1936-07-02 - 1936-07-04 1 stuk
- 32** Agenda. Programme of meetings of the Minorities Commission.
1936-08-11 / 1936-08-13 1 stuk
- 33** Agenda. League of Nations Union meeting en notulen houdend verslag van de

- vergadering van 1936-07-20.
1937-01-15 1 stuk
- 34** Verslag. Communiqué à l'Assemblée, le Conseil et aux Membres de la Société, A.77.1937; Assistance Internationale aux Réfugiés. Communication des délégations de Belgique, France, Pays-Bas et Tchécoslovaquie.
1937 1 stuk
- 35** Nota. High Commission for Refugees (Jewish and other) coming from Germany. Plan of International appeal for refugees from Gemany. Document A/152.
1937 1 stuk
Met vermelding "not for publication"
- 36-38** Rapporten: Joodse vluchtelingen.
1933-1936 3 stukken
- 36** Rapport betreffende de werkzaamheden van het Joodsche Vluchtelingencomité en aangesloten comité's over het tijdvak 1 januari tot en met 31 december 1933
- 37** Verslag. Council for German Jewry, interim report, december 1936
- 38** Verslag. Council for German Jewry, report for 1936

A.2.1.4 GEDELEGEERDE VAN DE VOLKENBOND COMMISSIE VOOR DE VERKIEZINGEN VAN DE SANDJAK IN ALEXANDRETTE

- 39** Verslag. Société des Nations. C.91.1937 : Question d'Alexandrette et d'Antioche ; Rapport du Représantant de la Suède.
1937 1 stuk
- 83** Map of the Middle East : Iran, Iraq, Palestine, Syria, Turkey and Arabia : in contour colouring with roads and aerodromes.
1937 1 blad, gevouwen
Schaal 1 : 4.000.000
Behorend tot: Bartholomew's General World series.
- 40** Documenten en brochures. Reisbescheiden en toeristische informatie met betrekking tot de reis naar Syrië.
1935-1939 1 pak
- 80** Brief van de heer Hanna Ghalib van The Bible Lands Sunday School Union for Christian Education.
1938-10-14 1 stuk

A.2.2 FUNCTIES BIJ DE NEDERLANDSE DIPLOMATIEKE DIENST

A.2.2.1 CONSUL HONORAIR TE BRUSSEL, BELGIE

- 41** Menukaart van het diner aangeboden door Hr. Ms. Gezant en leden van het gezantschap aan Handelsraad Mr. H. van Romburgh ter gelegenheid van zijn 20-jarig jubileum in 1940.
1940 1 stuk
De kaart is voorzien van een Frans kruiswoordraadsel en de handtekeningen van de aanwezigen.

A.2.2.2 CONSUL-GENERAAL TE KAAPSTAD, ZUID-AFRIKA

- 42** Teksten van toespraken, gehouden bij diverse gelegenheden. 1944-1946 1 omslag
- Radiotoespraak over de Nederlandse Koopvaardij [1944]
 - Nederland onder de Duitse bezetting, concept [1944]
 - Nederland onder de Duitse bezetting. Toespraak voor Hoogleraren te Stellenbosch [1944]
 - Holland under German occupation [1944]
 - Toespraak gehouden tijdens de Dutch Arts and Crafts Exhibition [1944-1946]
 - SAWAS-meeting (SAWAS: South African Women's Auxillary Service) [1944-1946]
 - Toespraak n.a.v. Koninginnedag, concept 1944-08-31
 - Toespraak gehouden ter gelegenheid van het concert van Elizabeth K[eimp] ten bate van het fonds "Nederland in Nood" [1945]
 - Toespraak voor teruggekeerde militairen [1945]
 - Toespraak n.a.v. de Nederlands-Belgische Filmavond, concept 1945-02-08
 - Toespraak gehouden tijdens de kerkdienst, getypt 1945-04-02
 - Toespraak ter gelegenheid van de ontvangst van de Gezant, Dr. Visser en echtgenote in de Nederlandsche Club 1945-04-06
 - Toespraak gehouden tijdens de kerkdienst ter gelegenheid van de bevrijding van Nederland, klad en net 1945-05-10
 - Toespraak "Tropenadel", concept 1945-06-09
 - Toespraak ter gelegenheid van Koninginnedag, concept 1945-08-31
 - Toespraak ter gelegenheid van de aankomst M/S. Ruys, concept 1945-09-11
 - Toespraak gehouden op de avond voor teruggekeerde militairen, concept 1945-10-10
 - Afscheid van (onleesbaar), concept 1945-11-19
 - Toespraak gehouden tijdens de kerkdienst ter gelegenheid van Bevrijdingsdag, concept en getypt 1946-05-05

A.2.3 VRIJWILLIGE BEMOEIENISSEN MET HET VLUCHTELINGENVRAAGSTUK IN EUROPA

- 43-46** International Christian Committee for Refugees from Germany en Internationaal Christelijk Comité voor Vluchtelingen uit Duitsland. z.d.-1936 1 omslag en 3 stukken
- 43** Verslag van het International Christian Committee for Refugees from Germany, met 2 bijlagen, omslag
 - 44** Provisional Agenda
 - 45** Half yearly Report
 - 46** Nota. Internationaal Christelijk Comité voor Vluchtelingen uit Duitsland
- 47** Getypte tekst van de radiotoespraak betreffende niet-joodse vluchtelingen uit Duitsland. z.d. 1 stuk
- 48** Dossier houdende correspondentie en verzoekschrift met betrekking tot de toelating van de niet-arische kinderen Wolfgang en Klaus Blass. 1938-1939 1 omslag
- 49** Stukken betreffende de oprichting van het "Steunfonds voor Buitenlandsche Kinderen". 1938 1 omslag
- 50** Ontwerpstatuten voor de German Refugee Settlement Board. 1936 1 stuk

51	Nota en brochures van het National Christian Appeal.
1936	1 omslag
52	Nota van de World Alliance for International Friendship through Churches.
Gestencild.
z.d.	1 stuk
53	Lijst. Classified list of Non-Jewish Refugees in Holland.
[1936-1938]	1 stuk
54	Circulaire van het Protestantsch Hulpcomité voor uitgewekenen om ras of geloof.
z.d.	1 stuk
55	Blanco invulformulieren voor vreemdelingen/vluchtelingen.
[1936-1938]	1 omslag
87	Ingekomen brieven van Walter Adams, secretaris van The Royal Institute of
International Affairs te Londen.
1937	1 omslag
56	Ingekomen brief van D. Wahied, lid van de Volkenbond, politieke afdeling.
1939-01-27
Ontbreekt	1 stuk

A.3 PUBLICATIES EN AANTEKENINGEN

A.3.1 VAN A.L. WURFBAIN

57	Aantekeningen, concept en publicatie in "De Gids" van het artikel "Minderheden in
het Nabije Oosten".
z.j.
Ook het concept van de Engelse versie "Near Eastern Minorities" is aanwezig.	1 omslag
58	Artikel "Volkenbond en Islam". Gepubliceerd in "De Volkenbond" 14e jrg. nr. 5.
1939-02	2 stukken
59	Artikel "Volkenbond en vluchtelingen". Gepubliceerd in "De Volkenbond" 13e jrg. nr
2.
1937-11
Ontbreekt	1 stuk
60	Aantekeningen "Refugees".
z.j.
Ontbreekt	1 omslag
61	Aantekeningen "Kurden in Iraq".
z.j.
Ontbreekt	1 omslag
62	Aantekeningen over diverse onderwerpen.
z.j.	1 omslag
63	Uittreksel van "Near Eastern aspects of the problem of Church and State".
z.j.	1 stuk

- 64** Aantekeningen "Refugees from Germany".
z.j. 1 omslag
- 65** Concept artikel "La Yougoslavie et le port de Salonique".
z.j. 1 stuk
- 66** Concept artikel "L'accès de la Yougoslavie et de la Bulgare à la mer Egée".
z.j. 1 stuk
- 67** Getypt artikel "Steenen" gepubliceerd in "De Berggids".
1936-07 1 stuk
- A.3.2 VAN DER DEN**
- 68** Kramers, J.H., artikelen in Nasara: "The Ottoman Empire", "Persia. Historical and Ethnographical Survey", "Türken. Geschichte" en "Turkije's internationale positie".
z.j. 1 omslag
- 69** Overdruk "Near Eastern aspects of the Problem of Church and State".
z.j. 1 stuk
- 70** "Pan-Arabische beweging en Islam". Tekst van de rede gehouden ter aanvaarding van het ambt van Bijzonder Hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Utrecht op 16 november 1936 door dr. W.J.A. Kernkamp.
1936-11-16 1 stuk
Uitgegeven door de Noord-Hollandsche Uitgeversmaatschappij Amsterdam.
- 71** School of Oriental Studies (University of London).
1935-1937 1 omslag
- Timetables for the 20th Session, 1935-1936
- School Examinations: Regulations and Syllabuses for the 20th Session, 1935-1935
- Prospectus for the 21st Session, 1936-1937
- 72** Boekomslag van "Seven centuries of the problem of Church and State", door Frank Gavin, uitgegeven door Princeton University Press.
z.j. 1 stuk
Het boek werd niet aangetroffen
- 73** Bentwich, Norman: artikelen "The international problem of Refugees" in Geneva Special Studies vol. VI no. 5, 1935, en "The League of Nations and Refugees", uitgegeven door Oxford University Press, zj.
1935 1 omslag
Ten tijde van het schrijven van het artikel was Norman Bentwich directeur en Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen uit Duitsland
- 74** "Letter of Resignation of James MacDonald addressed to the Secretary General of the League of Nations", gepubliceerd in het supplement van The Christian Century, a journal of Religion.
1936-01-15 1 stuk
James MacDonald was directeur en Hoge Commissaris voor Vluchtelingen uit Duitsland. Met de publicatie neemt hij ontslag uit die functie uit protest tegen de kortzichtigheid m.b.t. vluchtelingen uit Duitsland.
- 75** Lamb, David: artikelen "Need we stop migration?", en "Migration and Settlement", overdruk van The New Way.

- 1935-1936 1 omslag
- 76** Artikel "Children". Uittreksel van "The worlds health" vol. X nr 4 pp 336-352. Uitgave van the League of Nations. 1929 oct-dec 1 stuk
- 77** Society for the protection of Science and Learning: "The Protection of science and learning", tekst van de toespraak door Sir Henry Dale op 1936-10-15 te Londen, met Third Report. 1936-1937 1 omslag
- 78** Krantenknipsels. 1928-1938 1 omslag
- Indien geen krant of tijdschrift vermeld is, is het artikel waarschijnlijk afkomstig uit "Het Vaderland". Dit was een krant die veel in Den Haag en omstreken gelezen werd. Zij kende twee edities, te weten het Ochtendblad en het Avondblad.
- Quelques statistiques à propos de l'admission prochaine des "Antallaxima" à Londres. (Le messenger d'Athènes) 1928-05-20
 - Renaissance van den Islam 1936
 - The French in Syria (The Times) 1936-06-17
 - De blauwste zeeën der Wereld (Haagsche Post) 1937-04-03
 - Rapport inzake Palestina door belanghebbenden slecht ontvangen 1937-07-08
 - Emigratie naar Zuid-Amerika: Zuid-Amerikaansche staten staan alleen open voor landbouwers 1938-03-16
 - Immigratievoorwaarden voor (oud-)Oostenrijkers (Avondblad) 1938-03-24
 - L'Office Nansen (Le journal de Genève) 1938-06-05
 - Overeenstemming te Evian bereikt: te treffen maatregelen en aanbevelingen in een tweetal resoluties neergelegd (Ochtendblad) 1938-07
 - Om het lot der Joodsche vluchtelingen: conferentie te Evian vangt heden haar arbeid aan. [1938]-07-06
 - Conflict te Evian [1938]-07-14
 - Comité voor hulp aan buitenlandsche kinderen [1938]
 - Na de conferentie te Evian: Is er grond voor het Engelsch-Fransche optimisme inzake de medewerking van Duitschland? [1938]
 - Het probleem der Joodsche vluchtelingen 1938-11-30
 - Aanvragen van buitenlandsche kinderen 1938-11-30
 - Diverse artikelen op één pagina 1938-12-02
 - De vluchtelingen uit het buiteland 1938-12-11
 - Advies van de Centrale Commissie voor het Vrijzinnig Protestantisme (Het Vaderland) 1938-11-17
 - Viennot zet Frankrijks standpunt uiteen 1938-12-12
 - Toch op de schaats door Zuid-Holland z.d.
 - De anti-joodsche terreur in Duitschland - Een tijdelijk asielrecht in Nederland z.d.
 - Kampen voor Joodsche vluchtelingen: Ridders van Christus willen zich tot de regeering wenden z.d.
 - Stichting tegen antisemietische beïnvloeding z.d.
 - De nieuwe toestand in het Oosten en het werk der zending z.d.
 - Het Nederlandsche standpunt te Evian: Grens van Nederlandsche opnemingscapaciteit is bereikt. Nog 24.000 tot 25.000 vluchtelingen in het land z.d.
 - Diverse artikelen op één pagina z.d.
 - Ingezonden stukken z.d.

B. ARCHIEF VAN H.S.B. WURFBAIN-STÜRUP (GEBOREN 1908), 1946-1950**79**

Stukken betreffende de afwikkeling met het Ministerie van Buitenlandse Zaken van de financiën van haar overleden echtgenoot.

[1944] 1946-1950

1 omslag